

REFERAT Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget 2018-2021 d. 02-12-2021

Mødedato Torsdag d. 02. december 2021 kl. 00:00

Mødested mødelokale A, Ullasvej 23, Rønne

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsorden.....	3
Dialogmøde med Center for Regional udvikling, IT og sekretariat.....	5
Dialogmøde med Center for Økonomi og Personale.....	8
Beslutning om overordnede mål i den økonomiske politik.....	11
Budgetopfølgning pr. 31. oktober 2021, Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget.....	17
Status på forbrug af puljen til ekstern bistand ved udbud.....	22
Opdatering af ejerstrategi for Bornholms Energi og Forsyning A/S.....	25
Opdatering af ejerstrategi for Rønne Havn A/S.....	30
Opdatering af ejerstrategi for Nexø Havn A/S.....	35
Status sager i Plan 2. halvår 2021.....	40
Halvårlig opfølgning på Bright Green Island-handleplaner.....	48
Orientering fra formanden.....	52
Eventuelt.....	54

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsorden

Åbent punkt

1 Fraværende og bemærkninger til dagsorden

00.01.00P35-0099

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	02-12-2021	1	

Fraværende

Bente Helms.

Leif Olsen mødte kl. 16.00 under behandlingen af pkt. 5.

Bemærkninger til dagsordenen

Linda Kofoed Persson stillede forslag om, at pkt. 4 tages af dagsordenen.

For stemte 3: Morten Riis, Kirstine van Sabben og Linda Kofoed Persson.

Imod stemte 2: Thomas Thors og Søren Schow.

Punktet blev taget af dagsordenen.

Punkt 2: Dialogmøde med Center for Regional udvikling, IT og sekretariat

Åbent punkt

2 Dialogmøde med Center for Regional udvikling, IT og sekretariat

00.30.00G01-0038

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	02-12-2021	2	

Politisk sagsgang

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget beslutter.

Resumé

Som led i budgetprocessen afholdes to årlige dialogmøder mellem centre og fagudvalg. Det er blevet tid til årets andet dialogmøde.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at,

- udvalget har en dialog med Center for Regional Udvikling, IT og Sekretariat jf. sagsfremstillingen.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 2. december 2021:
Godkendt.

Sagsfremstilling

Som led i budgetprocessen afholdes dialogmøder mellem centre og fagudvalg to gange årligt, det første i foråret (udvalgsmøderne i maj), det andet i efteråret (udvalgsmøderne i november/december). De er del af udvalgenes årshjul samt af budgetprocessen.

Efterårsdialogmøderne har fokus på, hvordan centeret forestiller sig at implementere budgettet for det kommende år, og hvilke tanker udvalgsmedlemmerne har gjort sig om det nyligt vedtagne budget for det efterfølgende år.

Det er op til Center-MED at forberede det indhold, man fra centerets side ønsker at sætte fokus på, men udvalgsmedlemmerne kan naturligvis på dialogmødet tage andre emner op som supplement til dette.

Forud for dialogmøderne vil udvalget få tilsendt emnerne for centrenes oplæg.

Fra Center for Regional Udvikling, IT og Sekretariat deltager Bent Ole Enevoldsen, Charlotte Mattsson, Claus Munk, Elise Ipsen, Erik Schjeldal, Henrik Marckmann Hansen, Jacob Sten Jensen, Lisbeth Seremet Kofoed, Marianne Westergaard, Michael Jensen, Nicolai Munk Pedersen, Søren Møller Christensen.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 3: Dialogmøde med Center for Økonomi og Personale

Åbent punkt

3 Dialogmøde med Center for Økonomi og Personale

00.30.00G01-0038

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	02-12-2021	3	

Politisk sagsgang

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget beslutter.

Resumé

Som led i budgetprocessen afholdes to årlige dialogmøder mellem centre og fagudvalg. Det er blevet tid til årets andet dialogmøde.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at,

- udvalget har en dialog med Center for Økonomi- og Personale jf. sagsfremstillingen.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 2. december 2021:
Godkendt.

Sagsfremstilling

Som led i budgetprocessen afholdes dialogmøder mellem centre og fagudvalg to gange årligt, det første i foråret (udvalgsmøderne i maj), det andet i efteråret (udvalgsmøderne i november/december). De er del af udvalgenes årshjul samt af budgetprocessen.

Efterårsdialogmøderne har fokus på, hvordan centeret forestiller sig at implementere budgettet for det kommende år, og hvilke tanker udvalgsmedlemmerne har gjort sig om det nyligt vedtagne budget for det efterfølgende år.

Det er op til Center-MED at forberede det indhold, man fra centerets side ønsker at sætte fokus på, men udvalgsmedlemmerne kan naturligvis på dialogmødet tage andre emner op som supplement til dette.

Forud for dialogmøderne vil udvalget få tilsendt emnerne for centrenes oplæg.

Fra Center for Økonomi- og Personale deltager Anders Gummesen, Jesper Tranberg, Karen Lynn Jacobsen, Anette Edvardsen, Annika Westh-Hansen, Dorthe Sobczyk og Stine Hansen.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 4: Beslutning om overordnede mål i den økonomiske politik

Bilag

Økonomisk politik, overordnede mål

Åbent punkt

4 Beslutning om overordnede mål i den økonomiske politik

00.30.00P22-0003

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	02-12-2021	4	

Politisk sagsgang

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Denne sag handler om de overordnede mål i den økonomiske politik. Der er opstillet mål inden for fire udvalgte fokusområder, som vurderes at have afgørende betydning for at sikre en sund økonomi. De økonomiske mål er senest revideret i 2018, og de er en vigtig del af den økonomiske styring i dagligdagen og i forbindelse med den årlige budgetproces.

Administrationen anbefaler, at den nuværende kommunalbestyrelse sætter arbejdet med en ny økonomisk politik i gang, herunder beslutter konkrete økonomiske mål. Kommunalbestyrelsen har i valgperioden gjort sig erfaringer med den nuværende økonomiske politik, og har derfor grundlag for at kunne udstikke et sikkert og tydeligt udgangspunkt for den nye kommunalbestyrelse.

Kommunalbestyrelsen skal godkende de overordnede mål i den økonomiske politik.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at

- a) de overordnede økonomiske mål godkendes
- b) de to politikker "Politik for økonomisk styring" og "Politik for styring af kommunens finansielle dispositioner" hhv. udarbejdes og revideres efter tidsplanen i sagsfremstillingen.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 2. december 2021:

Taget af dagsordenen.

Sagsfremstilling

Denne sag indeholder forslag til konkrete økonomiske mål samt en tidsplan for revision af øvrige politiske dokumenter, der understøtter økonomistyringen i kommunen.

Der findes ikke definitioner eller formler for, hvad de økonomiske mål skal være. Det er altså ikke en eksakt videnskab, men mere et kompromis mellem de politiske ambitioner, og hvad der er økonomisk muligt. Det handler om at sikre en grundlæggende balance mellem kommunens udgifter og indtægter i budgetterne, og sikre at økonomien er rustet til eventuelle udfordringer og samtidig kan understøtte kommunalbestyrelsens vision.

Bornholms Regionskommunes økonomi er udfordret af den demografiske sammensætning, og ændringer i de demografiske mønstre kan have store konsekvenser for indtægterne fra skat og tilskud fra staten. Den økonomiske politik skal understøtte, at kommunens økonomi er robust nok til at kunne håndtere eksterne stød fra ændringer i befolkningsudviklingen og udlignings-systemet.

I praksis skal den økonomiske politik først og fremmest være et styringsredskab for kommunalbestyrelsen i forbindelse med den årlige budgetproces, men politikken skal også understøtte den daglige økonomistyring og de løbende økonomiopfølgninger.

Administrationens anbefalinger til økonomiske mål er ikke overambitiøse, men er baseret på en vurdering af risiko og de realistiske økonomiske muligheder. Der skal stræbes efter at nå målene, og det kan være, at de ikke alle kan nås i de enkelte år. Hvis resultaterne ligger langt under målene, skal der politisk sættes initiativer i værk, så der arbejdes på at nå målene.

Oplæg til nye mål i den økonomiske politik

Mål 1: Resultatet af ordinær driftsvirksomhed skal udvise et overskud på minimum 80 mio. kr.

Dette mål var tidligere sat til minimum 50 mio. kr. Baggrunden for at hæve målsætningen på dette område hænger sammen med, at det i udgangspunktet er overskuddet på den ordinære driftsvirksomhed, der skal dække de politiske ambitioner og behov for anlægsinvesteringer, afdrag på gælden eller opbygning af kassebeholdningen. Overskuddet på ordinær driftsvirksomhed bør ikke komme under 60 mio. kr., hvis det skal dække de nødvendige vedligeholdelsesudgifter og afdrag på lån.

Overskud på ordinær driftsvirksomhed er således tæt forbundet til målet for anlægsinvesteringer (mål 2) og til de årlige udgifter til gældsafdrag, jf. mål 4.

Definitioner: Resultatet af ordinær driftsvirksomhed, også kaldet driftsbalancen, er defineret som kommunens samlede indtægter (skatter, tilskud og udligning) fratrukket de samlede driftsudgifter og renter.

Driftsudgifter dækker over overførselsudgifter (fx kontanthjælp og førtidspension), drift af skoler, ældrepleje, dagtilbud, kulturtilbud og meget mere.

Mål 2: De årlige anlægsinvesteringer skal være minimum 60 mio. kr.

Dette mål var tidligere sat til minimum 30 mio. kr. Baggrunden for at hæve målsætningen er efterslæb på vedligeholdelse af de kommunale bygninger og anlæg, behov for nye bygninger som følge af den demografiske udvikling, fx daginstitutioner og plejecentre, samt behov for at investere i boligudviklingen på Bornholm. Beløbet afspejler en afvejning af de seneste års udgifter til anlægsområdet sammenholdt med forventningerne til de økonomiske muligheder. Det er vurderingen, at de samlede efterslæb og behov vil være højere, hvorfor det vil være nødvendigt med en skarp prioritering på området.

Definitioner: anlægsinvesteringer dækker både over nybyggeri og renoveringer af fx veje, havne, skolebygninger, administrationsbygninger, plejecentre mv.

Mål 3: Den gennemsnitlige likviditet skal være minimum 150 mio. kr.

Der findes ikke en præcis definition for, hvor stor en kommunes kassebeholdning bør være. Men kassebeholdningen skal være stor nok til at imødegå en vækst i udgifter, der ikke har væ-

ret mulige at forudse og stor nok til at håndtere et større forbrug af decentralt opsparede midler.

Målet for kassebeholdningen har i en årrække været fastsat til minimum 75 mio. kr. Siden 2016 har den gennemsnitlige kassebeholdning ligget højere end 200 mio. kr. Den seneste likviditetsopgørelse, som er pr. 30. september 2021, viser en gennemsnitlig kassebeholdning på 354,5 mio. kr. I hele træskolængder er 250 mio. kr. heraf øremærket til centrenes overførsler og anlægsprojekter. Dette er inkl. 90 mio. kr. til projektet med at samle de administrative medarbejdere, som i budget 2022 blev besluttet skal finansieres delvist af kassebeholdningen.

Målet for kassebeholdningen er fastsat, så det giver kommunalbestyrelsen tid og mulighed for at iværksætte tiltag der sikrer, at kommunens kassebeholdning ikke bliver kritisk lav eller ikke overholder Indenrigsministeriets regler om, at den gennemsnitlige kassebeholdning skal være positiv. Indenrigsministeriet kontakter kommunen, hvis den gennemsnitlige beholdning kommer under 1.000 kr. pr indbygger.

Da pengene i kassen ikke kan bruges to gange, vil der i likviditetsopgørelserne være fokus på, hvor stor en del af kassebeholdningen, som er frie midler. Dvs. de er ikke øremærket til projekter eller decentrale overførsler. Det betyder, at udover målet om at have minimum 150 mio. kr. i gennemsnitlig kassebeholdning, skal der i store tal være minimum 75 mio. kr., som er frie midler.

Forudsætningen for målet om likviditet er, at der skabes balance i de årlige budgetlægninger.

Definitioner: Ordene likviditeten eller kassebeholdningen anvendes om det samme, nemlig hvor mange penge, der ligger i kommunens kasse. En betydelig del af kassebeholdningen er typisk allerede disponeret til kommende og kendte prioriteringer, fremtidige anlægsprojekter eller lignende. Derudover udgøres en del af kassebeholdningen af decentralt opsparede midler. Når kommunens kassebeholdning er høj betyder det derfor ikke nødvendigvis, at det hele er til rådighed.

Den gennemsnitlige likviditet er gennemsnittet af den daglige beholdning de seneste 365 dage.

Kassekreditreglen betyder, at en kommunes gennemsnitlige likviditet over de seneste 12 måneder skal være positiv.

Mål 4: Den langfristede gæld målt pr. indbygger skal fortsat ligge under landsgennemsnittet.

Tidligere var målet, at lånoptag til anlægsprojekter udnyttes fuldt ud, så påvirkning af kommunens løbende drift og anlæg minimeres. Låntagning kan være fornuftigt for at kunne finansiere de anlægsprojekter, som politisk vurderes som vigtige. Det er dog en balance set i forhold til resultatet af ordinære driftsvirksomhed og udgifter til anlægsinvesteringer, da der er udgifter forbundet med lån i form af afdrag og renter. Administrationen anbefaler at have en mere tilbageholdende tilgang til optagelse af nye lån for ikke at belaste driftsbudgettet mere end godt er i en årrække fremover.

De seneste kommunale nøgletal viser, at kommunens gæld ekskl. ældreboliger pr. indbygger er 11.325 kr., mens landsgennemsnittet er 12.635 kr.

Definitioner: Kommunens langfristede gæld viser gældsbyrden på længere sigt, og som typisk er investeret i anlæg. Som hovedregel kan anlægsudgifter ikke lånefinansieres. Der er dog undtagelser for fx energibesparende tiltag, ligesom der kan indgå lånepuljer i økonomiaftalerne.

Den langfristede gæld opgøres eksklusiv lån til ældreboliger, og fra 2020 indeholder gælden også kommunens forpligtelse overfor Lønmodtagernes Feriemidler (ansattes og tidligere ansattes indefrosne feriemidler).

Udvalgenes rammestyring

Ud over målene er der aftalt spilleregler for den løbende økonomiske styring: Det enkelte fagudvalg er ansvarlig for overholdelse af den enkelte bevilling og udvalgets samlede budgetramme over for kommunalbestyrelsen. Hvis en bevilling ikke kan overholdes, eller hvis et fagudvalg bringer sager op til kommunalbestyrelsens beslutning med henblik på udvidelser, såvel drift som anlæg mv., skal fagudvalget samtidig pege på kompenserende besparelser, anden finansiering inden for udvalgets budgetramme eller af andre udvalgs budgetrammer efter aftale. Der kan også peges på finansiering ved brug af overførte midler, som kan bruges til engangs- eller tidsbegrænset udgift. Det betyder altså, at kommunalbestyrelsen som hovedregel ikke giver kassefinansierede tillægsbevillinger.

Struktur for Økonomiske politik for Bornholms Regionskommune

Udover de overordnede mål vil den økonomiske politik bestå af:

- "Politik for økonomisk styring", som vil indeholde de overordnede principper for økonomistyringen. Dette dokument vil være nyt i forhold til i dag, og forventes forelagt til politisk godkendelse i 2022. Politikken vil tage udgangspunkt i de nuværende principper, som er beskrevet i styringsdokumentet "Kompetencer og økonomistyring".
- "Politik for styring af kommunens finansielle dispositioner", som er et eksisterende dokument med rammer for håndtering af blandt andet gæld og kassebeholdningen. Administrationen vil anbefale det nye økonomiudvalg at revurdere politikken og tage et dialogmøde med BRK's kapitalforvalter, som er Danske Bank, i løbet af det første år.

Derudover er den økonomiske politik understøttet af en række både politisk vedtagne og administrative dokumenter, vejledninger, procedurer mv. Da kommunens økonomiske rammevilkår jævnligt ændrer sig, er den økonomiske politik tænkt som et dynamisk styringsredskab, der revideres ved behov og som minimum ved hver nye valgperiode.

Ændring i overførselsadgang besluttet i budgetforliget

Som i de fleste andre kommuner er der mulighed for at de decentrale enheder/centre kan overføre overskud og underskud mellem årene. Denne mulighed tilgodeser, at der er et vist incitament til at effektivisere, spare op til større investeringer samt understøtte en daglig disponering, der er så økonomisk fornuftig som muligt, og dels tilgodeser et behov for styring af kommunens samlede økonomi.

Styrelsesloven giver ikke adgang til automatisk overførsel af budgetbeløb mellem årene. Budgetbeløbene skal således genbevilges af kommunalbestyrelsen i form af en tillægsbevilling. Dette gælder både for driftsbudgettet og for rådighedsbeløb til anlæg.

Uanset hvilke regler, der besluttet for overførselsadgang, vil der altid være mulighed for at vurdere overførselsadgangen konkret, afhængig af hvilken årsag der ligger til grund for behovet for at overføre et større overskud eller underskud, end overførselsadgangen giver mulighed for.

Sammen med indgåelse af forlig for budget 2022 blev forligsparterne "*enige om at reducere den automatiske overførselsadgang til 3%, for at sikre en mere retvisende likviditet over tid.*"

Der er behov for en gennemgang af bevillingerne for at få en revideret stillingtagen til hvilke budgetområder, der er overførbare, ikke-overførbare eller har særlig overførselsadgang, herunder om der er bevillinger, hvor der er behov for særskilte overførselsregler.

Det er et større arbejde, som vil have førsteprioritet i revisionen af det nuværende økonomistyringsdokument, så det kan være på plads inden sag om overførsler fra 2021 til 2022 forelægges til politisk behandling.

Tidsplan for revision af den samlede økonomiske politik

Hvornår	Hvad	Hvem beslutter
Ultimo 2021	Overordnede mål i den økonomiske politik, inkl. tidsplan	Kommunalbestyrelsen
Febr.-marts 2022	Overførselsadgang (del af Politik for økonomisk styring)	Kommunalbestyrelsen
Febr.-marts 2022	Overførselsadgang konkret og udfoldet (del af styringsdokumentet Økonomistyring i BRK)	ØEPU
1. halvår 2022	Dialogmøde ØEPU-Danske Bank om finansiel styring	ØEPU
Inden udgangen af 2022	Revision af Politik for kommunens finansielle dispositioner	Kommunalbestyrelsen
Inden udgangen af 2022	Færdiggørelse af Politik for økonomisk styring	Kommunalbestyrelsen
Inden udgangen af 2022	Færdiggørelse af styringsdokumentet Økonomistyring i BRK	ØEPU

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 5: Budgetopfølgning pr. 31. oktober 2021, Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget

Bilag

Driftsopfølgning på bevilling og afdelingsniveau

Åbent punkt

5 Budgetopfølgning pr. 31. oktober 2021, Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget

00.30.14G01-0081

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	02-12-2021	5	

Politisk sagsgang

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget beslutter

Resumé

I henhold til retningslinjerne for økonomistyringen i Bornholms Regionskommune gennemføres budgetopfølgningen pr. 31. oktober 2021.

For Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalgets områder viser budgetopfølgningen et regnskab med et forventet mindreforbrug på 0,2 mio. kr. Der er overført et overskud på 26,6 mio. kr. fra 2020 til 2021. Årets resultat forventes således at blive et overskud på 26,9 mio. kr.

På den ikke-overførbare bevilling forventes samlet set et mindreforbrug på 18,5 mio. kr. i 2021

Anlægsopfølgningen viser, at der forventes nettoindtægter på 10,2 mio. kr. ud af et rådighedsbeløb på 14,2 mio. kr.

Jf. sædvanlig praksis gives der tillægsbevillinger på de ikke-overførbare områder med budgetopfølgningen pr. 31. oktober. Der tages stilling til de forventede overskud på de overførbare bevillinger i forbindelse med overførselssagen til april 2022.

Økonomi-, Erhvervs-, og Planudvalget skal indstille tillægsbevillinger til kommunalbestyrelsens godkendelse.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- a) at der som en del af den samlede budgetopfølgning til kommunalbestyrelsen indstilles, at budgettet på den ikke-overførbare bevilling 61 Økonomi og personale reduceres med 3.600.000 kr., beløbet tilføres kassebeholdningen
- b) at der som en del af den samlede budgetopfølgning til kommunalbestyrelsen indstilles, at budgettet på den ikke-overførbare bevilling 64 Politikere reduceres med 877.000 kr., beløbet tilføres kassebeholdningen
- c) at der som en del af den samlede budgetopfølgning til kommunalbestyrelsen indstilles, at budgettet på den ikke-overførbare bevilling 42 Erhverv, byg og plan reduceres med 6.000 kr., beløbet tilføres kassebeholdningen
- d) at der som en del af den samlede budgetopfølgning til kommunalbestyrelsen indstilles, at restbudgettet på puljen 'Corona-udgifter' på bevilling 61 Økonomi og personale overføres til budget 2022 i forbindelse med overførselssagen

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 2. december 2021:

Indstillingen godkendt.

Sagsfremstilling

I henhold til retningslinjerne for økonomistyring i Bornholms Regionskommune, gennemføres budgetopfølgning pr. 31. oktober 2021. I 2021 gennemføres budgetopfølgning pr. 30. april og 31. oktober, samt en administrativ budgetopfølgning pr. 31. juli og 31. januar 2022.

Som en del af budgetopfølgningen har der været fokus på at afdække mer-/mindreudgifter som følge af Corona. Dette fremgår af den mere detaljerede beskrivelse i bilaget.

I den samlede budgetopfølgningssag til Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget samt kommunalbestyrelsen vil der være et overblik over mer-/mindreudgifter som følge af Corona.

Inden budgetopfølgningen pr. 31. oktober 2021 er udarbejdet, er centrenes budgetter korrigeret for mindreforbrug på flyrejser, befordringsgodtgørelser og mødeudgifter, som er relateret til Corona. Midlerne er tilført den centrale Coronapulje og udgør i alt 2,8 mio. kr. Reguleringen er foretaget for at sikre et mere overskueligt billede af forventningerne i budgetopfølgningen.

Mer-/mindreforbrug

angiver afvigelser i forhold til det korrigerede budget 2021 ekskl. overførsler fra 2020.

Over-/underskud

angiver afvigelser i forhold til det korrigerede budget 2021 inkl. overførsler fra 2020.

Øvrige mer- og mindreforbrug, som følge af Corona, er henført til de enkelte bevillinger og vil i december 2021, sammen med udmøntningen af de tværgående besparelser på 2,8 mio. kr., blive forelagt til politisk behandling med henblik på afregning fra den centrale Coronapulje.

På Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalgets områder forventes der ingen yderligere merudgifter som følge af Corona udover de tværgående besparelser.

Af bilag 1 fremgår budgetopfølgning på driften

Af bilag 2 fremgår budgetopfølgning på anlæg

Drift

For **Økonomi og Personale** forventes samlet set et mindreforbrug på 0,9 mio. kr. i 2021. Fra 2020 er der samlet set overført et overskud på 2,5 mio. kr. Dermed forventes årets resultat at blive et overskud på 3,4 mio. kr.

Budgetopfølgningen viser på den ene side et mindreforbrug på 3,1 mio. kr., som primært vedrører mindreudgifter til personale blandt andet pga. rekrutteringsudfordringer samt mindreforbrug på puljen til konsulentbistand i forbindelse med udbud.

På den anden side er der et merforbrug som skyldes, at den tværgående besparelse vedr. konsulenter på 3,4 mio. kr. kun er udmøntet med 1,2 mio. kr. Den resterende besparelse på 2,2 mio. kr. finansieres af et mindreforbrug på den samlede overførbare ramme i forbindelse med budgetoverførslen til 2022 jf. kommunalbestyrelsens beslutning den 24. juni 2021.

På den ikke-overførbare bevilling forventes et mindreforbrug på 17,7 mio. kr., hvoraf 14,1 mio. kr. vedrører puljen til Corona-udgifter. Merforbruget som følge af Corona er medtaget i opfølgningerne på de enkelte områder. Ultimo 2021 forelægges en sag til politisk behandling om afregning af mer- og mindreudgifter fra Coronapuljen. Et evt. restbeløb på puljen indstilles overført til 2022.

Mindreforbruget ud over Corona-puljen skyldes lavere søgning til seniorjobs, færre udgifter til tjenestemandspensioner, merindtægt vedr. Praktikplads-AUB samt forventning om, at der kun bliver brug for 25 pct. af puljen vedr. kaskoskader på BAT.

For **Center for Regional Udvikling, It og Sekretariat** forventes samlet set et merforbrug på 0,7 mio. kr. i 2021. Fra 2020 er der samlet set overført et overskud på 24,1 mio. kr. Dermed forventes årets resultat at blive et overskud på 23,4 mio. kr.

Merforbruget skyldes primært planlagt forbrug af overførte midler, herunder udbetaling af midler fra Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalgets tilskudspulje. I forhold til budgetopfølgningen pr. 30. april er merforbruget reduceret, da der udbetales færre disponerede midler på Økonomi-, og Erhvervs- og Planudvalgets tilskudspulje og til klimaprojekter i 2021. Disse forventes først udbetalt i 2022 og frem.

Overskuddet vedrører primært It og digitalisering, Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalgets tilskudspulje samt klimapuljer / klimaprojekter. På området It og digitalisering er der reserverede midler til systemudgifter (herunder nyt ESDH-system), udskiftning af forskelligt udstyr m.v. På Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalgets tilskudspulje og klimapuljer / klimaprojekter er disponeret beløb til forskellige projekter, som først forventes udbetalt i 2022 og frem. Derudover er der i overskuddet indeholdt midler, som kan anvendes til at medfinansiere vækstteammidler, samt midler som overføres til "Strategien for grøn mobilitet omsat til handling" jf. budget 2022.

Der forventes et overskud på Folkemødet på 1,2 mio. kr. primært som følge af den bevilgede underskudsgaranti, der ikke kommer til udbetaling. Jf. kommunalbestyrelsens beslutning den 25. marts 2021 vil overskud på Folkemødet blive tilført kassebeholdningen.

På den ikke-overførbare bevilling forventes samlet set et mindreforbrug på 0,9 mio. kr. i 2021. Mindreforbruget skyldes, at opfølgningen er baseret på, at der ikke afholdes folketingsvalg / folkeafstemning i 2021.

Anlæg

Der er foretaget anlægsopfølgning pr. 31. oktober 2021 på samtlige projekter i forhold til de afsatte rådighedsbeløb i 2021.

Budgetopfølgningen udviser følgende hovedposter:

Beløb i 1.000 kr.	2021			Forventet overførsel til 2022
	Rådighedsbeløb	Forventet forbrug	Forventet afvigelse	
CED, Køb og salg af fast ejendom	-2.455	-6.183	3.728	-99
CED, Udstykningsforetagender	-5.162	-8.150	2.988	2.538
Center for Reg. Udvikling, It og Sekretariat	21.846	4.124	17.722	17.711
I alt	14.229	-10.209	24.438	20.150

På Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalgets område udgør det samlede rådighedsbeløb i 2021 netto 14,23 mio. kr. (en samlet nettoudgift). Beløbet dækker over samlede budgetterede nettoindtægter vedrørende køb og salg af fast ejendom samt udstykningsforetagender på - 7,62 mio. kr. og anlægsbudgetter under Center for Regional Udvikling, It og Sekretariat på samlet 21,85 mio. kr.

Der forventes samlet set et mindreforbrug på netto 24,44 mio. kr.

Der forventes netto overført i alt ca. 20,15 mio. kr. til 2022.

For så vidt angår køb og salg af ejendomme mv. forventes en samlet merindtægt på netto 3,73 mio. kr., medens der for udstykningsområderne samlet set forventes en mindredgift på netto 2,99 mio. kr.

Det forventede mindreforbrug under Center for Regional Udvikling, It og Sekretariat omfatter primært projekterne Allinge områdefornyelse/helhedsplan med et mindreforbrug på 2,12 mio. kr., Nexø Strandpark med et mindreforbrug på 10,0 mio. kr. og Byens Hus/Torv på tværs i Rønne med 5,0 mio. kr.

Økonomiske konsekvenser

På Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalgets bevillinger er der fra 2020 overført et overskud på 26,6 mio. kr. Med et forventet mindreforbrug på 0,2 mio. kr., forventes årets resultat at blive et overskud på 26,9 mio. kr.

På den ikke overførbare bevilling forventes et mindreforbrug på 18,5 mio. kr.

Tabel 1: Driftsopfølgning pr. 31. oktober 2021

Beløb i 1.000 kr.	Forventet mer-/mindreforbrug i 2021		Afvigelse i pct.		Overført fra 2020	Forventet resultat i 2021 (+overskud / -underskud)	
	Overførbare	Ikke-overførbare	Overførbare	Ikke-overførbare		Overførbare	Ikke-overførbare
Center for Økonomi og Personale	910	17.666	2,3 %	46,5 %	2.507	3.417	17.666
61 Økonomi og personale	910	17.666	2,3 %	46,5 %	2.507	3.417	17.666
Center for Regional Udvikling, It og Sekretariat	-668	882	0,5 %	22,5 %	24.115	23.447	882
42 Erhverv, byg og plan	111	6	0,6 %	0,4 %	9.177	9.288	6
62 Administration og it	-1.866		1,7 %		12.281	10.415	
63 Folkemødet	1.180		18,2 %		91	1.271	
64 Politikere	-93	877	1,2 %	36,7 %	2.566	2.473	877
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	242	18.548	0,1 %	44,3 %	26.622	26.864	18.548

Note: Merforbrug angives med negativt fortegn

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 6: Status på forbrug af puljen til ekstern bistand ved udbud

Åbent punkt

6 Status på forbrug af puljen til ekstern bistand ved udbud

88.00.00G01-0005

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	02-12-2021	6	

Politisk sagsgang

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget orienteres

Resumé

I forbindelse med budget 2021 blev der afsat en pulje til opprioritering af udbudsopgaven. Der blev afsat 1.011.000 kr. i 2021 og 758.000 kr. i de følgende år. I forbindelse med budget 2022 blev puljen nedlagt.

Der forelægges udvalget en status på anvendelsen af puljen til ekstern bistand ved udbud.

På nuværende tidspunkt forventes, at der vil være 475.000 kr. tilbage i puljen fra 2021, som kan overføres til anvendelse i 2022.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller

- sagen til orientering

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 2. december 2021:

Orientering givet.

Sagsfremstilling

I forbindelse med budget 2021 blev der afsat en pulje til opprioritering af udbudsopgaven. Der blev afsat 1.011.000 kr. i 2021 og 758.000 kr. i de følgende år. I forbindelse med budget 2022 blev puljen nedlagt.

For nuværende forventes at der resterer 475.000 kr. af puljen i 2021, der kan overføres til anvendelse i 2022.

Anvendt og anslået disponering af pulje, opgjort i 1.000 kr.

1	Indsigelse vedrørende udbud af legetøj	22
2	Gennemgang og kvalitetssikring af materiale vedr. klausuler	58
3	Udbud af busser	80
4	Udbud offentlig servicetrafik	26
5	Overført til ekstern rådgivning vedr. afdeling Knudsker (KB 24-06-2021)	300
6	Kvalitetssikring af evalueringsmetode mm. - el-busser*	50
	I alt	536

* anslåede beløb

- 1) Der er anvendt udbudsjuridisk bistand i forbindelse med indsigelser vedrørende udbuddet af legetøj.
- 2) Puljen er anvendt i forbindelse med kvalitetssikring og rådgivning i forbindelse med udarbejdelsen af materiale vedrørende sociale klausuler og arbejdsklausuler.
- 3) Dertil er der anvendt udbudsjuridisk bistand i forbindelse udbuddet af busser til BAT, til vurdering og håndtering af, at ingen udbud var antagelige. Udbuddet overgik herefter til et udbud med forhandling.
- 4) I forbindelse med udbuddet af den Offentlig Service Trafik (OST) er der anvendt udbudsjuridisk bistand i forbindelse med behandling af klage.
- 5) I tabellen indgår også, at der i forbindelse med udbuddet af rådgiveropgave 2 vedrørende samling af medarbejdere på færre matrikler, vil skulle anvendes ekstern bistand i forbindelse med EU-udbuddet – jf. sagen i kommunalbestyrelsen den 28. januar 2021.
- 6) Der er anvendt udbudsjuridisk bistand i forbindelse med udbuddet af el-busser, til kvalitetssikring af evalueringsmetoden mm. Der er endnu ikke foretaget endelig afregning for opgaven, og den fremgår derfor med anslået beløb i tabellen.

Der er ikke planlagt yderligere anvendelse af puljen i 2021. Puljen vil dog kunne anvendes i forbindelse med udbudsopgaver ved akutte behov for udbud, hvor der på kort sigt skal udbydes varer og tjenesteydelser, og hvor det ikke er muligt indenfor de nuværende ressourcer at løse opgaven indenfor den krævede tid.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 7: Opdatering af ejerstrategi for Bornholms Energi og Forsyning A/S

Bilag

Bilag 3 BRK Ejerstrategi for BEOF frem til 2021

Bilag 1 Bornholms Regionskommunes Ejerstrategi 2021-2025 (udkast uden ændringsmarkeringer)

Bilag 2 Bornholms Regionskommunes Ejerstrategi 2021-2025 (udkast med ændringsmarkeringer)

Åbent punkt

7 Opdatering af ejerstrategi for Bornholms Energi og Forsyning A/S

00.01.00A00-0084

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	02-12-2021	7	

Politisk sagsgang

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen styrer de kommunalt ejede aktieselskaber gennem ejerstrategier. I april besluttede kommunalbestyrelsen, at ejerstrategierne for de kommunale aktieselskaber skulle opdateres. Opdateringen omfatter mindre justeringer i forlængelse af vedtagelsen af udbuds- og indkøbspolitikken, samt en mere ensartet struktur på tværs af ejerstrategierne. Den opdaterede ejerstrategi for Bornholms Energi og Forsyning A/S fremlægges nu til beslutning.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at

- den opdaterede ejerstrategi for Bornholms Energi og Forsyning A/S godkendes.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 2. december 2021:

Indstillingen anbefales, idet udvalget opfordrer den ny kommunalbestyrelse til hurtigt at indlede en dialog med aktieselskaberne om en revision af ejerstrategierne, bl.a. med henblik på, at der udarbejdes klimaregnskab.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede i april 2021, at ejerstrategierne for de kommunalt ejede aktieselskaber skulle opdateres i efteråret 2021. Baggrunden for ønsket om opdatering var de ændringer, der kom i den nye udbuds- og indkøbspolitik. Udbuds- og indkøbspolitikken blev godkendt af kommunalbestyrelsen d. 24. juni 2021 (pkt. 3).

I forlængelse af kommunalbestyrelsens beslutning har administrationen i dialog med selskaberne og mindretalsaktionærene udarbejdet forslag til opdaterede ejerstrategier.

Ejerstrategierne er kommunalbestyrelsens primære værktøj til at styre de kommunalt ejede selskaber. Bestyrelsen og direktionen i selskaberne har i forlængelse af lovgivningen ansvaret for selskabet. Kommunalbestyrelsen kan med ejerstrategierne opstille retningslinjer for, hvordan selskabet forventes at agere i forhold til for eksempel udbuds- og indkøbsprocesser, eller hvordan bestyrelsen sammensættes bedst muligt. Derudover kan ejerstrategien sikre, at selskaberne arbejder for realisering af kommunalbestyrelsens overordnede politikker og strategier af relevans for selskaberne.

Ejerstrategierne er under ét blevet opdateret med

- indholdet i kommunalbestyrelsens Udbuds- og indkøbspolitik
- en ensartet struktur

Derudover er der for de enkelte selskaber sket justeringer i indholdet som beskrevet nedenfor.

Udbuds- og indkøbspolitikken

Indholdet i Udbuds- og indkøbspolitikken handler primært om de fire fokuspunkter

- Miljømæssigt bæredygtige indkøb
- Socialt ansvar
- Effektive og professionelle indkøb
- Fælles om indkøb

Det primære fokus i forhold til ejerstrategierne, er de sociale hensyn, hvor selskaberne skal sikre, at de af hovedaktionæren vedtagne sociale hensyn, herunder sociale klausuler, arbejdsklausuler, social ansvarlighed m.v. efterleves. Afsnittet om de sociale hensyn er opdateret i ejerstrategierne for alle selskaber.

Struktur

For at øge læsevenligheden og sikre en ensartet behandling af selskaberne, er strukturen i ejerstrategierne blevet ændret. Det betyder konkret, at ejerstrategierne for alle selskaberne følger den samme disposition:

1. Formålet med ejerstrategien
2. Regionskommunens strategiske målsætninger for selskabet
3. Regionskommunens forventninger til selskabet
4. Selskabsledelse og forholdet mellem hovedaktionær (Bornholms Regionskommune) og selskabet
5. Godkendelse og revurdering

Bilag i sagen

Bilagene i sagen indeholder følgende:

- Bilag 1: Den opdaterede ejerstrategi (uden ændringsmarkeringer)
- Bilag 2: Den opdaterede ejerstrategi (med ændringsmarkeringer)
- Bilag 3: Den gældende ejerstrategi

Uddybning af opdateringer i nyt udkast til ejerstrategi for Bornholms Energi og Forsyning A/S

Herunder er indsat en tabel, der beskriver udvalgte ændringerne i det opdaterede udkast til ejerstrategien.

Tabel 1: Uddybning af udvalgte foreslåede ændringerne i ejerstrategien		
<i>Ændring</i>	<i>Uddybning</i>	<i>Reference</i>
Struktur	Strukturen for ejerstrategi er opdateret for at skabe en mere logisk opbygning. Strukturen er nu: 1. Formålet med ejerstrategien 2. Bornholms Regionskommunes strategiske målsætninger for Bornholms Energi og Forsyning 3. Bornholms Regionskommunes forventninger til Bornholms Energi og Forsyning 4. Selskabsledelse og forholdet mellem hovedaktionær og selskab 5. Godkendelse og revurdering af ejerstrategien	Side 1
Takstpolitik	Udtaget idet det er kommunalbestyrelsen der har kompetencen til at fastsætte taksten på vand og spildevandsområdet.	Udtaget
Mål fra Bornholms Energipolitik 2040	I afsnittet vedrørende bæredygtighed er indskrevet delmål fra Bornholms Energipolitik 2040 og dens underliggende strategi: Det drejer sig om følgende mål:	Side 2, 2.3 samt side 3, 3.1

	<p>"Bornholm overordnet set reducere CO₂ udledningen med 118.000 tons CO₂/år frem mod 2040. Bornholms Energi og Forsyning skal i den forbindelse særligt bidrage til, at produktion af strøm og varme på Bornholm bliver fossilfri, energieffektiv og samfundsøkonomisk hensigtsmæssig."</p> <p>Derudover er følgende mål indsat i afsnit 3.1: "2025: Fossilfri i strøm- og varmeproduktion ved normaldrift 2025: Plan for indfasning af mere elbaseret varme og spildvarme i fjernvarmesystemet 2032: Fossilfri i strøm- og varmeproduktionen 2025: Plan for reduktion af biomasserne træflis og halm</p> <p>I tillæg til ovenstående skal Bornholms Energi og Forsyning bidrage til energistrategiens mål om, at understøtte udvikling af måder at omdanne, lagre og anvende strøm (power-to-x, herunder elektrolyse og power-to-heat)."</p>	
Teknologisk udvikling	Som en del af målsætningen fra Bornholms Energipolitik skal BEOF understøtte den teknologiske udvikling samt understøtte potentialet i Bornholms fremtidige status som Energiø.	Side 3, 3.2
Konkrete politikker	I afsnittet vedr. forventninger til BEOF er de konkrete politikker, som BRK ønsker særlig opmærksomhed for nævnt. Politikkerne, der især skal være opmærksomhed på, er: <ul style="list-style-type: none"> • Bornholms Energipolitik • Energiø Bornholm • Bornholms Erhvervsstrategi • Klimatilpasningsplan • Spildevandsplan • Varmeplan • Vandforsyningsplan • Byudviklingsplaner • Udbuds- og indkøbspolitik for Bornholms Regionskommune 	Side 3, 3.1
Udbuds- og indkøbspolitik	Tilføjelse af hovedprincipperne i Bornholms Regionskommunes udbuds- og indkøbspolitik, hvor det fremgår, at der er fokus på at tænke social ansvarlighed ind i indkøb- og anlægsopgaver.	Side 3, 3.4
Investerings- og økonomistyringsprincipper	Tilføjelse af særlige fokusområder indenfor investerings- og økonomistyringsprincipper på: <ul style="list-style-type: none"> • sunde forretningsmæssige principper i såvel hvile-i-sig-selv som kommercielle dele af selskabet. • finansiell risikopolitik, som balancerer hensynet til økonomisk afkast med risiko under hensyntagen til selskabets langsigtede virke og ejers strategiske målsætninger for selskabet 	Side 4, 3.5
Udbytte til aktionærer	Der er ikke foreslået ændringer vedrørende udbytte fra Bornholms Energi og Forsyning. I den forbindelse bemærkes det, at forsyningsvirksomhederne er underlagt et "hvile i sig selv"-princip som betyder, at virksomhedernes indtægter og omkostninger på vand, varme og spildevand skal balancere, og at lovgivningen dermed sætter grænser for overskuddet.	
Udveksling af væsentlige informationer	Justeret struktur samt opdateringer af indhold, så det er tydeligere, hvordan selskabet skal foretage inddragelse i væsentlige sager af økonomisk og politisk karakter. Strukturen for udveksling af information er: <ol style="list-style-type: none"> 1. Selskabet handler indenfor rammerne af den lovgivning, som selskabet er underlagt 2. Liste med forhold der skal forelægges ejer til godkendelse 3. Årligt dialogmøde inkl. årsberetning 4. Orientering af ejer om øvrige forhold af væsentlig økonomisk eller politisk betydning 5. Orientering af offentlighed om væsentlige aktiviteter 	Side 4, 4.5

Videre proces

Efter godkendelse af ejerstrategien fremsendes det vedtagne dokument med underskrift til selskabets direktion. Ejerstrategien vil ligeledes blive lagt tilgængeligt på Bornholms Regionskommunes hjemmeside.

Som en del af ejerstrategien står anført, at Ejerstrategien senest skal være revurderet af Kommunalbestyrelsen med udgangen af 2025. Bestyrelsen for Bornholms Energi og Forsyning fremsender ejerstrategien til revurdering af hovedaktionæren i 1. halvår 2025.

Økonomiske konsekvenser

Intet at bemærke.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 8: Opdatering af ejerstrategi for Rønne Havn A/S

Bilag

Bilag 3 Ejerstrategi for Rønne Havn frem til 2021

Bilag 1 Opdateret Ejerstrategi for Rønne Havn (uden ændringsmarkeringer)

Bilag 2 Opdateret Ejerstrategi for Rønne Havn (med ændringsmarkeringer)

Åbent punkt

8 Opdatering af ejerstrategi for Rønne Havn A/S

00.01.00A00-0084

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	02-12-2021	8	

Politisk sagsgang

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen styrer de kommunalt ejede aktieselskaber gennem ejerstrategier. I april besluttede kommunalbestyrelsen, at ejerstrategierne for de kommunale aktieselskaber skulle opdateres. Opdateringen omfatter mindre justeringer i forlængelse af vedtagelsen af udbuds- og indkøbspolitikken, samt en mere ensartet struktur på tværs af ejerstrategierne. Den opdaterede ejerstrategi for Rønne Havn A/S fremlægges nu til beslutning.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at

- den opdaterede ejerstrategi for Rønne Havn A/S godkendes.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 2. december 2021:

Indstillingen anbefales, idet udvalget opfordrer den ny kommunalbestyrelse til hurtigt at indlede en dialog med aktieselskaberne om en revision af ejerstrategierne, bl.a. med henblik på, at der udarbejdes klimaregnskab.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede i april 2021, at ejerstrategierne for de kommunalt ejede aktieselskaber skulle opdateres i efteråret 2021. Baggrunden for ønsket om opdatering var de ændringer, der kom i den nye udbuds- og indkøbspolitik. Udbuds- og indkøbspolitikken blev godkendt af kommunalbestyrelsen d. 24. juni 2021 (pkt. 3).

I forlængelse af kommunalbestyrelsens beslutning har administrationen i dialog med selskaberne og mindretalsaktionærerne udarbejdet forslag til opdaterede ejerstrategier.

Ejerstrategierne er kommunalbestyrelsens primære værktøj til at styre de kommunalt ejede selskaber. Bestyrelsen og direktionen i selskaberne har i forlængelse af lovgivningen ansvaret for selskabet. Kommunalbestyrelsen kan med ejerstrategierne opstille retningslinjer for, hvordan selskabet forventes at agere i forhold til for eksempel udbuds- og indkøbsprocesser, eller hvordan bestyrelsen sammensættes bedst muligt. Derudover kan ejerstrategien sikre, at selskaberne arbejder for realisering af kommunalbestyrelsens overordnede politikker og strategier af relevans for selskaberne.

Ejerstrategierne er under ét blevet opdateret med

- indholdet i kommunalbestyrelsens Udbuds- og indkøbspolitik
- en ensartet struktur

Derudover er der for de enkelte selskaber sket justeringer i indholdet som beskrevet nedenfor.

Udbuds- og indkøbspolitikken

Indholdet i Udbuds- og indkøbspolitikken handler primært om de fire fokuspunkter

- Miljømæssigt bæredygtige indkøb
- Socialt ansvar
- Effektive og professionelle indkøb
- Fælles om indkøb

Det primære fokus i forhold til ejerstrategierne, er de sociale hensyn, hvor selskaberne skal sikre, at de af hovedaktionæren vedtagne sociale hensyn, herunder sociale klausuler, arbejdsklausuler, social ansvarlighed m.v. efterleves. Afsnittet om de sociale hensyn er opdateret i ejerstrategierne for alle selskaber.

Struktur

For at øge læsevenligheden og sikre en ensartet behandling af selskaberne, er strukturen i ejerstrategierne blevet ændret. Det betyder konkret, at ejerstrategierne for alle selskaberne følger den samme disposition:

1. Formålet med ejerstrategien
2. Regionskommunens strategiske målsætninger for selskabet
3. Regionskommunens forventninger til selskabet
4. Selskabsledelse og forholdet mellem hovedaktionær (Bornholms Regionskommune) og selskabet
5. Godkendelse og revurdering

Bilag i sagen

Bilagene i sagen indeholder følgende:

- Bilag 1: Den opdaterede ejerstrategi (uden ændringsmarkeringer)
- Bilag 2: Den opdaterede ejerstrategi (med ændringsmarkeringer)
- Bilag 3: Den gældende ejerstrategi

Uddybning af opdateringer i nyt udkast til ejerstrategi for Rønne Havn A/S

Herunder er indsat en tabel, der beskriver udvalgte ændringerne i det opdaterede udkast til ejerstrategien (bilag 1).

Tabel 1: Uddybning af udvalgte foreslåede ændringerne i ejerstrategien		
<i>Ændring</i>	<i>Uddybning</i>	<i>Reference</i>
Struktur	Strukturen for ejerstrategien er opdateret for at skabe en mere logisk opbygning. Strukturen er nu: 1. Formålet med ejerstrategien 2. Bornholms Regionskommunes strategiske målsætninger for Rønne Havn A/S 3. Bornholms Regionskommunes forventninger til Rønne Havn A/S 4. Selskabsledelse og forholdet mellem ejer og selskab 5. Godkendelse og revurdering af ejerstrategien	Side 1
Målsætninger	Selskabets målsætninger er, på grund af udviklingen indenfor offshore, justeret gennem de senere år. De foreslåede målsætninger for Rønne Havn A/S er at fastholde og udvikle selskabets position som Bornholms forsyningshavn og Danmarks spydspids i Østersøen indenfor havnevirksomhed.	Side 1, afsnit 2

	For at bevare selskabets konkurrenceevne, skal Rønne Havn A/S udvikle forretningen på en rentabel og effektiv måde. Selskabet skal arbejde for at tiltrække nye aktiviteter gennem en kundetilpasset udvikling af services og ved etablering af tidssvarende havnefaciliteter.	
Konkrete politikker	I afsnittet vedrørende forventninger til Rønne Havn A/S er de konkrete politikker, som BRK ønsker særlig opmærksomhed på, nævnt. Politikkerne, der især skal være opmærksomhed på, er: <ul style="list-style-type: none"> • Bornholms Energipolitik 2040 herunder Energi strategi 2040, Strategi for Grøn Mobilitet samt Bright Green Island visionerne • Udbuds- og indkøbspolitik for Bornholms Regionskommune 2021-2024 • Bornholms Erhvervsstrategi • Kommissorium for Energiø Bornholms koordineringsgruppe Derudover skal Rønne Havn A/S arbejde koordineret med kommunens øvrige arbejder herunder særligt <ul style="list-style-type: none"> • Rønnes strategiske byudviklingsprojekter 	Side 2, 3.1
Selskabsledelse	Tilføjelse af afsnit om god selskabsledelse, som også står beskrevet i øvrige ejerstrategier. Rønne Havn A/S' bestyrelse skal følge principperne for god selskabsledelse, hvilket vil sige åbenhed, gennemsigtighed og ansvarlighed. Som ejer skal Bornholms Regionskommune sikre sig, at bestyrelsen ved sin sammensætning har de nødvendige kompetencer i forhold til selskabets strategi.	Side 2, 4.1
Udbuds- og indkøbspolitik	Tilføjelse af hovedprincipperne i Bornholms Regionskommunes udbuds- og indkøbspolitik, hvor det fremgår, at der er fokus på at tænke social ansvarlighed ind i indkøb- og anlægsopgaver.	Side 2, 4.2
Udbytte til aktionærer	Der er <u>ikke</u> foretaget ændringer i teksten vedrørende udbyttet for Rønne Havn A/S.	Side 3, 4.9
Udveksling af væsentlige informationer	Justeret struktur samt opdateringer af indhold, så det er tydeligere, hvordan selskabet skal foretage inddragelse i væsentlige sager af økonomisk og politisk karakter. Strukturen for udveksling af information er: <ol style="list-style-type: none"> 1. Selskabet handler indenfor rammerne af den lovgivning, som selskabet er underlagt 2. Liste med forhold der skal forelægges hovedaktionær til godkendelse 3. Årligt dialogmøde inkl. årsberetning 4. Orientering af hovedaktionær om øvrige forhold af væsentlig økonomisk eller politisk betydning 5. Orientering af offentlighed om væsentlige aktiviteter 	Side 3, 4.8

Videre proces

Efter godkendelse af ejerstrategien fremsendes det vedtagne dokument med underskrift til selskabets direktion. Ejerstrategien vil ligeledes blive lagt tilgængeligt på Bornholms Regionskommunes hjemmeside.

Som en del af ejerstrategien står anført, at ejerstrategien senest skal være revurderet af Kommunalbestyrelsen med udgangen af 2025. Bestyrelsen for Rønne Havn A/S fremsender ejerstrategien til revurdering af hovedaktionæren i 1. halvår 2025.

Økonomiske konsekvenser

Intet at bemærke.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 9: Opdatering af ejerstrategi for Nexø Havn A/S

Bilag

Bilag 3 Ejerstrategi for Nexø Havn AS frem til 2021

Bilag 1 Ejerstrategi for Nexø Havn AS revideret (uden ændringsmarkeringer)

Bilag 2 Ejerstrategi for Nexø Havn AS revideret (med ændringsmarkeringer)

Åbent punkt

9 Opdatering af ejerstrategi for Nexø Havn A/S

00.01.00A00-0084

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	02-12-2021	9	

Politisk sagsgang

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen styrer de kommunalt ejede aktieselskaber gennem ejerstrategier. I april besluttede kommunalbestyrelsen, at ejerstrategierne for de kommunale aktieselskaber skulle opdateres. Opdateringen omfatter mindre justeringer i forlængelse af vedtagelsen af udbuds- og indkøbspolitikken, samt en mere ensartet struktur på tværs af ejerstrategierne. Den opdaterede ejerstrategi for Nexø Havn A/S fremlægges nu til beslutning.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at

- den opdaterede ejerstrategi for Nexø Havn A/S godkendes.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 2. december 2021:

Indstillingen anbefales, idet udvalget opfordrer den ny kommunalbestyrelse til hurtigt at indlede en dialog med aktieselskaberne om en revision af ejerstrategierne, bl.a. med henblik på, at der udarbejdes klimaregnskab.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede i april 2021, at ejerstrategierne for de kommunalt ejede aktieselskaber skulle opdateres i efteråret 2021. Baggrunden for ønsket om opdatering var de ændringer, der kom i den nye udbuds- og indkøbspolitik. Udbuds- og indkøbspolitikken blev godkendt af kommunalbestyrelsen d. 24. juni 2021 (pkt. 3).

I forlængelse af kommunalbestyrelsens beslutning har administrationen i dialog med selskaberne og mindretalsaktionærerne udarbejdet forslag til opdaterede ejerstrategier.

Ejerstrategierne er kommunalbestyrelsens primære værktøj til at styre de kommunalt ejede selskaber. Bestyrelsen og direktionen i selskaberne har i forlængelse af lovgivningen ansvaret for selskabet. Kommunalbestyrelsen kan med ejerstrategierne opstille retningslinjer for, hvordan selskabet forventes at agere i forhold til for eksempel udbuds- og indkøbsprocesser, eller hvordan bestyrelsen sammensættes bedst muligt. Derudover kan ejerstrategien sikre, at selskaberne arbejder for realisering af kommunalbestyrelsens overordnede politikker og strategier af relevans for selskaberne.

Ejerstrategierne er under ét blevet opdateret med

- indholdet i kommunalbestyrelsens Udbuds- og indkøbspolitik
- en ensartet struktur

Derudover er der for de enkelte selskaber sket justeringer i indholdet som beskrevet nedenfor.

Udbuds- og indkøbspolitikken

Indholdet i Udbuds- og indkøbspolitikken handler primært om de fire fokuspunkter

- Miljømæssigt bæredygtige indkøb
- Socialt ansvar
- Effektive og professionelle indkøb
- Fælles om indkøb

Det primære fokus i forhold til ejerstrategierne, er de sociale hensyn, hvor selskaberne skal sikre, at de af hovedaktionæren vedtagne sociale hensyn, herunder sociale klausuler, arbejdsklausuler, social ansvarlighed m.v. efterleves. Afsnittet om de sociale hensyn er opdateret i ejerstrategierne for alle selskaber.

Struktur

For at øge læsevenligheden og sikre en ensartet behandling af selskaberne, er strukturen i ejerstrategierne blevet ændret. Det betyder konkret, at ejerstrategierne for alle selskaberne følger den samme disposition:

1. Formålet med ejerstrategien
2. Regionskommunens strategiske målsætninger for selskabet
3. Regionskommunens forventninger til selskabet
4. Selskabsledelse og forholdet mellem hovedaktionær (Bornholms Regionskommune) og selskabet
5. Godkendelse og revurdering

Bilag i sagen

Bilagene i sagen indeholder følgende:

- Bilag 1: Den opdaterede ejerstrategi (uden ændringsmarkeringer)
- Bilag 2: Den opdaterede ejerstrategi (med ændringsmarkeringer)
- Bilag 3: Den gældende ejerstrategi

Uddybning af opdateringer i nyt udkast til ejerstrategi for Nexø Havn A/S

Herunder er indsat en tabel, der beskriver udvalgte ændringerne i det opdaterede udkast til ejerstrategien (bilag 1).

Tabel 1: Uddybning af udvalgte foreslåede ændringerne i ejerstrategien		
<i>Ændring</i>	<i>Uddybning</i>	<i>Reference</i>
Struktur	Strukturen for ejerstrategi er opdateret for at skabe en mere logisk opbygning. Strukturen er nu: 1. Formålet med ejerstrategien 2. Bornholms Regionskommunes strategiske målsætninger for Nexø Havn A/S 3. Bornholms Regionskommunes forventninger til Nexø Havn A/S 4. Selskabsledelse og forholdet mellem ejer og selskab 5. Godkendelse og revurdering af ejerstrategien	Side 1
Målsætninger	Nexø Havns A/S' målsætninger er justeret gennem de senere år. Det skyldes både ændringerne ift. fiskekvoter og effekten af nedlukning af minkerhvervet. Målsætningerne er derfor ændret til, at selskabet skal arbejde for at tiltrække nye aktiviteter gennem en kundetilpasset udvikling af services og ved etablering af tidssvarende havnefaciliteter bl.a. inden for følgende område: <ul style="list-style-type: none"> • fiskeri og fiskerirelaterede aktiviteter 	Side 1, 2.1

	<ul style="list-style-type: none"> • gæstesejlere, herunder bl.a. aktiviteter relateret til større sejl- og motorbåde • rekreative områder i takt med udviklingen af Nexø 	
Konkrete politikker	<p>I afsnittet vedrørende forventninger til Nexø Havn er de konkrete politikker, som BRK ønsker særlig opmærksomhed for nævnt. Politikkerne der især skal være opmærksomhed på er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bornholms Energipolitik 2040 herunder Energistrategi 2040, Strategi for Grøn Mobilitet samt Bright Green Island-visionerne • Udbuds- og indkøbspolitik for Bornholms Regionskommune 2021-2024 • Bornholms Erhvervsstrategi • Kommissorium for Energiø Bornholms koordineringsgruppe <p>Derudover skal Nexø Havn A/S arbejde koordineret med kommunens øvrige arbejder herunder særligt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udviklingsplan for Nexø havn og by 	Side 2, 3.1
Selskabsledelse	<p>Tilføjelse af afsnit om god selskabsledelse, som også står beskrevet i øvrige ejerstrategier. Nexø Havn A/S' bestyrelse skal følge principperne for god selskabsledelse, hvilket vil sige åbenhed, gennemsigtighed og ansvarlighed. Som ejer skal Bornholms Regionskommune sikre sig, at bestyrelsen ved sin sammensætning har de nødvendige kompetencer i forhold til selskabets strategi.</p>	Side 2, 4.1
Udbuds- og indkøbspolitik	<p>Tilføjelse af hovedprincipperne i Bornholms Regionskommunes udbuds- og indkøbspolitik med særligt fokus på at tænke social ansvarlighed ind i indkøb- og anlægsopgaver.</p>	Side 2, 4.2
Udbytte til aktionærer	<p>Tilføjelsen sikrer, at ejerstrategierne for Rønne Havn A/S og Nexø Havn A/S afstemmes, således at begge havne drives på en måde, hvor der i princippet kan udbetales udbytte til aktionærerne.</p> <p>Det er indskrevet, at hovedaktionæren ikke har til hensigt at forlange udbytte af virksomheden, såfremt selskabet anvender den opsparede kapital til geninvestering i den nødvendige infrastruktur og i de forretningsområder, der kan skabe aktivitet i det bornholmske samfund.</p>	Side 3, 4.7
Udveksling af væsentlige informationer	<p>Justeret struktur samt opdateringer af indhold, så det er tydeligere, hvordan selskabet skal foretage inddragelse i væsentlige sager af økonomisk og politisk karakter. Strukturen for udveksling af information er:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Selskabet handler indenfor rammerne af den lovgivning, som selskabet er underlagt 2. Selskabet følger sine vedtægter for beslutninger, som skal behandles på generalforsamling 3. Liste med forhold der skal forelægges hovedaktionær til godkendelse 4. Årligt dialogmøde inkl. årsberetning 5. Orientering af hovedaktionær om øvrige forhold af væsentlig økonomisk eller politisk betydning 6. Orientering af offentlighed om væsentlige aktiviteter <p>I forhold til punkt 2 er det en tilføjelse som refererer til Nexø Havns vedtægter § 14, stk. 1 om at "selskabet kan alene frasælge eller pantsætte landarealer, grunde, bygninger, bassin og sejløb og moler efter forudgående godkendelse på generalforsamling", idet Bornholms Regionskommune er repræsenteret på generalforsamlingen som hovedaktionær, hvorfor information vedrørende salg tilgår regionskommunen her.</p>	Side 3, 4.8

Videre proces

Efter godkendelse af ejerstrategien fremsendes det vedtagne dokument med underskrift til selskabets direktion. Ejerstrategien vil ligeledes blive lagt tilgængeligt på Bornholms Regionskommunes hjemmeside.

Som en del af ejerstrategien står anført, at ejerstrategien senest skal være revurderet af Kommunalbestyrelsen med udgangen af 2025. Bestyrelsen for Nexø Havn A/S fremsender ejerstrategien til revurdering af hovedaktionæren i 1. halvår 2025.

Økonomiske konsekvenser

Intet at tilføje.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 10: Status sager i Plan 2. halvår 2021

Åbent punkt

10 Status sager i Plan 2. halvår 2021

01.00.00G01-0006

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	02-12-2021	10	

Politisk sagsgang

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget orienteres

Resumé

Plan afrapporterer hvert halve år en status på antallet og omfanget af plansager samt fremdrift i byudviklingsprojekterne. Der opleves i Plan stadig en stor efterspørgsel på lokalplaner og kommuneplantillæg til boliger, sommerhuse og erhverv, og der forventes en fortsat stigning i antallet af anmodninger grundet den økonomiske aktivitet i samfundet samt de seneste to landsplandirektiver.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- sagen til orientering

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 2. december 2021:
Orientering givet.

Sagsfremstilling

Hermed gives en status på arbejdet i Plan.

Afsluttede plansager i 2021:

- Sommerhuse i Svaneke, Frennebakken (15 sommerhuse)
- Indretning af boliger i det tidligere gymnasium (65 boliger)
- Bevarende lokalplan for Aarsdale
- Kommuneplan 2020

Igangværende plansager, der er politisk igangsat, i proces og som forventes afsluttet 2022:

- Kommuneplantillæg og lokalplan for Trætophytter, Krashavevej
- Lokalplan for Elgiganten, Rønne
- Bevarende lokalplan for Vang
- Kommuneplantillæg for Ypnasted
- Kommuneplantillæg for Store husdyrbrug
- Kommuneplantillæg og lokalplan for solceller ved Kildevad
- Kommuneplantillæg for afgrænsning af støjbelastet areal ved helikopterlandingspladsen
- Kommuneplantillæg og lokalplan for delområde A i Rønne Syd

- Bevarende lokalplan for Svenskehusene
- Temalokalplan for helårsboliger (bopælspligt)
- Kommuneplantillæg og lokalplan for Rådhus i Knudsker
- Kommuneplantillæg og lokalplan for Kjøllegård
- Kommuneplantillæg og lokalplan for Kjærenæsgrunden i Allinge
- Lokalplan for nedrivning på Nexø Mole
- Kommuneplantillæg og lokalplan for Tejn Havn

Udarbejdelse af opdaterede bevarende lokalplaner for Listed, Bølshavn, Helligeder-Teglås, Sandvig og Nexø udsat til 2023.

Plansager som forventes fremlagt til politisk beslutning i 2022

- Kommuneplantillæg og lokalplan for Østre Skole
- Lokalplan for område B, Rønne Syd
- Lokalplan for område C, Rønne Syd
- Lokalplan for sundhedscenter i Rønne
- Ny lokalplan og kommuneplantillæg for sommerparkeringsplads i Gudhjem
- Ny lokalplan og kommuneplantillæg for transformerstation til Energiø
- Lokalplan for Nordfiletgrunden Nexø
- Opdateret lokalplan Nexø Mole
- Ny lokalplan og kommuneplantillæg for Nexø Havn
- Ny lokalplan og kommuneplantillæg for Hasle Havn
- Lokalplaner og kommuneplantillæg for erhvervsområder ved Rønne
- Kommuneplantillæg og lokalplan for projekt Nordliv med børnehus i Allinge
- Arkitekturpolitik
- 5 lokalplaner og kommuneplantillæg for sommerhusområder (afventer landsplandirektiv)
- Kommuneplantillæg for oversvømmelse og kysterrosion
- Lokalplan for almene boliger i Hasle
- Lokalplan for almene boliger i Nexø
- Kommuneplantillæg og lokalplan for Nature Park
- Kommuneplantillæg og lokalplan for trailcenter ved Rytterknægten
- Lokalplan for udviklingsområde i Svaneke

Ressourcer i Plan

Der er et stort og stigende pres på Plan i forhold til anmodninger om at udarbejde lokalplaner og kommuneplantillæg. Det forventes derfor, at det i 2022 bliver nødvendigt at prioritere mellem lokalplananmodninger, og der vil i første kvartal af 2022 blive fremlagt en sag, hvor der politisk kan tages stilling til prioriteringskriterier. De aktuelle overvejelser er, at de sager, som skal prioriteres højest, er dem, der er afgørende for samfundsinfrastrukturen (skoler, børnehaver, plejeboliger samt veje og anden infrastruktur) og dem, der understøtter kommunalbestyrelsens vision. Beslutning om kriterier såvel som den konkrete vurdering vil i hver enkel sag være politisk. Det vil alene være muligt at prioritere mellem lokalplaner, der tillige kræver kommuneplantillæg, idet regionskommunen er forpligtet til "... snarest at udarbejde et forslag til lokalplan, ...", hvis anmodningen er i overensstemmelse med kommuneplanen (Planlovens §13 stk. 3). Snarest fortolkes i vejledningen til Planloven som, at Kommunalbestyrelsen senest 1 år efter anmodning skal have offentliggjort et lokalplanforslag.

BYUDVIKLINGSPROJEKTER

På baggrund af politiske beslutninger arbejder Plan med seks forskellige byudviklingsprojekter og 1 EU-projekt.

Pedersker

Styregruppen har sommeren 2021 anmodet LAG-Bornholm og Erhvervsstyrelsen om en projektjustering. Tilsagn afventes fortsat fra LAG-Bornholm, hvorfor de sidste implementeringer har måttet sættes i bero. Senest er derfor i november søgt om yderligere projektførlængelse til sommeren 2022. Projektjusteringen skal ses i sammenhæng med, at Pedersker Idrætsforening støtter Kulturtorvet med 45.000 kr. og Nordeafonden har bevilget 50.000 kr. til en sti til Rispebjerg. Det samlede budget til butikskoncept, socialt mødested og rum for kulturoplevelser og cirkulære systemer er således på 1,75 mio. kr. Projektet udføres overvejende af frivillige lokale og forventes afsluttet inden juli 2022.

Klyngesamarbejdet (Klemensker, Nyker, Aarsballe og Rø)

4-Kløver-Klyngens styregruppe har siden sommeren 2021 arbejdet på at skaffe medfinansiering til deres fælles udviklingsprojekt "Vi mødes i det grønne". Realdania, Lokale og Anlægsfonden og DGI- Sekretariatet for Landsbyklynger har bevilget 4,5 mio. kr. svarende til 50 % af det samlede budget er 9 mio. kr. ex. moms.

Konkret er sendt ansøgninger svarende til 1,875 mio. kr., hvoraf en bevilling på 250.000 kr. er bevilget af Sparekassen Bornholms Fond. Der har været afholdt borgermøder de fire lokalsamfund (for alle klyngens borgere), hvor de respektive delprojekter har været drøftet. Konkret har processen bl.a. ledt til at Fiskeshelteret har fundet en ny placering, og andre tiltag ventes også flyttet og bearbejdet. Derudover er der fokus på formidling, og hvordan flere bedst orienteres om og engageres i Klyngesamarbejdet.

Allinge områdefornyelse – Helhedsplanen for Folkemødet og Allinge

1. Kyststien med nedslagspunkter: Ca. 135 meter af kyststien på Møllenæs er nu blevet realiseret. De sidste 80 meter, der mangler for at forbinde Allinge Havn med Kampeløkke Havn, forventes realiseret i foråret 2022.

Kyststiens fortsættelse fra Allinge Havn over Bymolen (parkeringspladsen ved Netto) er under udvikling. Der foreligger et dispositionsforslag for området udarbejdet af SLA arkitekter. Dispositionsforslaget drøftes med borgere og erhvervsliv i Allinge, Vej og Havne i Regionskommune samt Realdania (som medfinansierer projektet). Politisk behandling, myndighedsbehandling og udbudsrunde forventes gennemført i vinter og forår 2022, og anlægsarbejde igangsættes i efteråret 2022. På Bymolen er der ligeledes planer om at etablere en lille, permanent scene til afholdelse af diverse arrangementer i Allinge, f.eks. jazzfestival.

Kyststiens fortsættelse fra P-pladsen over Kjærenæsgrunden afventer udarbejdelse af lokalplanen for Sonja Ferlov Mancobas udstillingspavillon og disponering af området.

2. Nyt børnehus, Cirkuspladsen og ombygning af Bornholms Idræts og Kulturcenter (projekt Nordliv): Siden 2019 har Bornholms Regionskommune samarbejdet med Bornholms Idræts- og Kulturcenter (BIKC), byens borgere samt Lokale & Anlægsfonden om ombygning af BIKC, etablering af nyt børnehus i Allinge, flytning af Kærnehusets aktiviteter til BIKC og omdannelse af Cirkuspladsen. Dispositionsforslaget, udarbejdet af Keingart arkitekter er blevet behandlet politisk i maj 2021. Der arbejdes nu med at opnå medfinansiering til projektet (BIKC har fået frist til juli 2022). Bornholms Regionskommune samarbejder med BIKC om at afdække diverse juridiske og økonomiske udfordringer vedrørende sammenbygning af et nyt børnehus og en foreningsejet idrætshal.

3. Borgerinddragelse: Pga. samlingsrestriktioner har det været vanskeligt at samle Allinge borgere til større møder og workshops i 2020-2021 for at fortsætte planlægning af nye delprojekter i områdefornyelsesprojektet. Pt. pågår arbejdet i mindre grupper med fokus på Nordlivprojektet, Cirkuspladsen/legepladser og Bymolen/parkeringspladsen ved Netto. Der er afholdt borgermøde den 17/11-2021.

Aakirkeby områdefornyelse

1. Byfornyelsesprogram og finansiering: Udkast til et nyt revideret byfornyelsesprogram, som indeholder en opdateret finansieringsplan, er undervejs, eftersom de ansøgte budgetmidler ikke blev bevilget. Således er der sket en nedskalering og omprioritering af projekterne indenfor samtlige indsatsområder, mens den nye strategi fastholdes. Det forventes, at programmet fremlægges til politisk behandling primo 2022. Der arbejdes tillige med fundraising, med udgangspunkt i Aakirkeby Borgerforening som ansøger.
2. Byrum i bymidten: Naturtorvet på torvet har været en stor succes i sommers. Et skilt, som formidler det geologiske og naturmæssige grundlag for Naturtorvets udformning, er blevet færdigudarbejdet og skal trykkes og opsættes ultimo 2021. Naturtorvet, fase 2, påbegyndes i 2022, efter de pågående inddragelsesprocesser afsluttes og det reviderede program godkendt. Inddragelsesprocessen vedrørende en renovering af Smedetorvet er påbegyndt. Dette delprojekt kan ses som værende en del af det ændrede medborgerhusprojekt.
3. Rekreative og grønne tilbud: Mellem juni og oktober blev der kørt en intensiv borgerinddragelsesproces i forbindelse med planerne for en udvidelse af Kannikeskoven, inkl. etablering af et hundelufterområde og særlige tilbud til skolebørn. Anlægs- og plantearbejder, inkl. etablering af vandhuller og høje, kan påbegyndes i november/december og, afhængigt af vejret, forventes afsluttet senest forår 2022. Samarbejdet med AaIF angående etablering af en aktivitetsplads for flere generationer bagved multibanen fortsætter.
4. Medborgerhus: Aakirkeby Borgerforening har en løbende aftale med kommunen om anvendelse af den del af det gamle bibliotek, som ligger på Smedetorvet. Huset er taget i brug som lokalarkiv, datastue og telefonstjerne. Der arbejdes p.t. med at undersøge hvilke andre funktioner, huset kan rumme, for derved at imødekomme ønskerne om et fælles samlingssted og foreningshus. Denne proces forventes afsluttet i 2021 og projektet bliver en stærkt tilpasset opgave af planerne for et medborgerhus i det gamle elværk.

Nexø områdefornyelse

Det reviderede byfornyelsesprogrammet for Nexø indeholder 6 indsatsområder.

Status herpå:

1. Kommunikation og branding: Der planlægges i starten af 2022 to borgermøder med fokus på information om og feedback på konkrete projekter samt et åbent husarrangement i december, hvor borgere kan komme i en uformel ramme og høre om nyeste udvikling i områdefornyelsen.
2. Sammenhæng og aktiviteter mellem bymidte og havn: 'Plads-plads-strategien' videreudvikles. De første initiativer blev realiseret sommeren 2021 (parkerings- og skiltningstiltag samt opsætning af douglasbjælker langs havnen). Nu fokuseres på udvikling af Nexø Torv og styrkelse af forbindelsen mellem torvet og havnen via Toldbodgade. Dette arbejde udføres af en projektgruppe bestående af repræsentanter fra borgerforeningen og erhvervsforeningen Østbornholm. Tanker og idéforslag vil blive lagt til offentlig diskussion og politisk beslutning, før de konkretiseres.
3. Kultur- og medborgerhus: Områdefornyelsen har fået en henvendelse fra kulturhusforeningen i Nexø angående et nyt bud på etableringen af et kulturhus. Der er

dialog med gruppen, som har præsenteret deres indledende tanker og visioner, bl.a. afholdelse af kulturelle arrangementer og aktiviteter. Gruppen er i dialog med lokale kulturaktører. Sideløbende er der dialog med Nexø frikirke, som ønsker at etablere lokaler på havneområdet i nær relation til Værftet. De nyeste drøftelser indebærer en ombygning af Værftet med forbedring af eksisterende klimaskærm og etablering af en stor mødesal. Projektgruppen ønsker dels at skabe rum for frikirkens egne aktiviteter, dels at stille lokalerne til rådighed for kulturelle arrangementer og aktiviteter for lokalsamfundet. De undersøger desuden muligheden for at indarbejde borgerservice og bibliotek.

4. Strand og havnepromenade: Eksterne konsulenter analyserer i samarbejde med BEOF det sidste års dataindsamling fra overløb i projektområdet, og udarbejder forskellige scenarier for den mest effektive håndtering af overløbene i strandparken. Herudover undersøges en olieforurening på et tilgrænsende areal for at undgå, at olien spreder sig til den kommende strand. I relation til anlæggelsen af strandparken, forventes der en ændring i parkeringsbehov og trafikmønstre i byen, hvorfor der arbejdes på en trafikstrategi, der forholder sig til denne udfordring.
5. Tilflytning til Nexø – nye boligprojekter: Der er tæt dialog med investorer i forhold til bolig- og hotelprojekter i Nexø.
6. Center- og trafikplanlægning. I samarbejde med en repræsentant fra havne, vej og beredskab er der en trafikstrategi for Nexø under udarbejdelse. Strategien samler tiltag, der i en længere periode er blevet diskuteret i Nexø og bygger videre på plads-plads byrumsstrategien samt første fase af parkeringsstrategien, begge fra 2020/2021. Desuden understøtter strategien pkt. 2 om at styrke sammenhæng mellem bymidte og havn. Som nævnt ovenfor forholder den sig også til håndteringen af fremtidigt behov for parkering i forbindelse med realiseringen af strandparken. Strategien vil blive lagt til offentlig diskussion inden færdiggørelse og endelig politisk beslutning.

Rønne Byudvikling

Status på de forskellige projekter, der arbejdes med i 2021:

Kulturhus i Rønne bymidte

I juni 2021 blev der fremlagt tre scenarier for et nyt kulturhus i Dams Gård til politisk behandling. Rådgiverteamet, der havde udarbejdet beslutningsgrundlaget i samarbejde med projektgruppen i BRK, anbefalede det scenarie, hvor biblioteket på Pingels Allé blev en del af det nye kulturhus, og dermed skulle flytte ind på matriklen ved Dams Gård. Politikerne drøftede beslutningsgrundlaget og valgte at bede administrationen om at udarbejde tre anlægforslag - et for hvert scenarie - til budgetforhandlingerne for budget 2022. I budget for 2022 blev der ikke taget stilling til valg af scenarierne. Projektet blev dog fastholdt, men 2/3 af de 15 mio. kr. der blev afsat til kulturhusprojektet i budget 2021 skal skubbes til 2024 og 2025.

Efteråret har været brugt til at inddrage en lang række råd og borgere, da det i modsætning til tidligere i processen, nu har været muligt at mødes fysisk. I december tager kommunalbestyrelsen stilling til en ny tidsplan for kulturhusprojektet.

Strategisk helhedsplan for Nørrekås

Rådgiverteamet udarbejdede frem mod juni et første udkast til en helhedsplan og administrationen udarbejdede efterfølgende et anlægforslag til budget 2022, hvor der blev foreslået afsat 500.000 kr. til første fase af planen. I budgettet blev der ikke afsat midler til første fase af helhedsplanen. Administrationen har hen over efteråret 2021 inddraget råd, myndigheder og forvaltning i at kvalificere rådgivernes materiale, så de kan udarbejde den

endelige helhedsplan. Rådgiverteamets arbejde forventes afsluttet inden udgangen af 2021 og planen skal derefter til politisk behandling i foråret 2022.

Remisebygningen på Nørrekås

Efter sommer blev der ligeledes udarbejdet et anlægsforslag til budget 2022 for en midlertidig anvendelse af remisebygningen som ungdomshus. Prisen for at ombygge remisen lå på 1,7 mio. kr. Dette forslag blev ikke prioriteret. Mulige anvendelser af bygningen vil blive fremlagt med helhedsplan for Nørrekås.

Trafik- og parkeringsstrategi for Rønne

Det rådgiverteam, der har arbejdet med scenarier for kulturhuset og helhedsplanen for Nørrekås, har sideløbende med projekterne udarbejdet en strategi for trafik og parkering, som hen over efteråret er blevet yderligere kvalificeret af en intern projektgruppe i BRK, der er forankret i Vej, Havne og Beredskab. Når strategien er færdigbearbejdet skal den behandles politisk i starten af det nye år og sendes i høring.

Contracts 2.0 (finansieret af EU's forskningsprogram Horizon 2020)

Projektets mål er at udvikle nye støtteordninger under landdistriktsprogrammet med fokus på kollektive aftaler og aftaler baseret på opnåede resultater. Støtteordningerne skal bl.a. være bredere end i dag og omfatte flere 'public goods' såsom biodiversitet, rent vand, landskab etc.

Drøftelserne med de bornholmske landmænd, natur og friluftorganisationer og andre interessenter samt danske myndigheder har ledt til to indsatsområder i den danske del af projektet, der ledes af Københavns Universitet.

- 1) Græs-sporet: Der har været afholdt møder med Landbrugsstyrelsen, SEGES, DN og BFL (projektpartner) og Länsstyrelsen i Stockholm, hvor sidstnævnte præsenterede deres erfaringer med pleje af græs. Erfaringerne fra Bornholm med kommunens og Naturstyrelsen Bornholms rolle blev drøftet, og peger i retning af et set-up, hvor en grundaftale, lig den eksisterende ordning, suppleres med to alternative bonusordninger hhv. en resultatorienteret - penge for at levere arter på arealerne, og en bonus knyttet til en aftale om driften mellem landmand og kommune, NST eller anden part. I 2022 ventes testet på 3-4 konkrete arealer på Bornholm, hvordan ordningerne kan se ud, og resultaterne efterfølgende afprøvet i en bredere kreds af danske landmænd.
- 2) Klima-sporet: tegner til at have fokus på, hvordan udvidede støtteordninger bedst kan animere til omlægningen af en større del af produktionen til plantebaseret kost. Dyrkningsperioder og vækstbetingelser ventes forandret, som følge af klimaet, og bl.a. som følge af det også afgrødevalget. Flere bornholmske landmænd har gennem flere år eksperimenteret med nye afgrøder og også erfaringerne fra flere andre danske og svenske foregangsprojekter ventes inddraget.

Der følges løbende op i forhold til de øvrige partners delresultater foruden nationale udmeldinger på området.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 11: Halvårlig opfølgning på Bright Green Island-handleplaner

Bilag

Opfølgningsskema for Bright Green Island-handleplanerne - oktober 2021

Åbent punkt

11 Halvårlig opfølgning på Bright Green Island-handleplaner

24.00.00G01-0246

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Særligt udvalg om klima og bæredygtighed	03-11-2021	7	
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	02-12-2021	11	

Politisk sagsgang

Særligt udvalg om klima og bæredygtighed orienteres
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget orienteres
Kommunalbestyrelsen orienteres

Resumé

Denne sag rummer den halvårige status på Bright Green Island-handleplaner. Der er vedlagt et opfølgningsskema for Bright Green Island-handleplanerne med opdateret status for de enkelte projekter.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at

- a) udvalget tager opfølgningen til efterretning.
- b) overvejelserne om den fremadrettede tilgang drøftes

Særligt udvalg om klima og bæredygtighed den 3. november 2021:

Ad. A: taget til efterretning

Ad. B: drøftet. Hurtigst muligt efter konstitueringen af den nye kommunalbestyrelse, skal der defineres ambitioner og rammer for den grønne omstilling på Bornholm med de dertil hørende indsats og ressourcer, da det er et kommunalt kerneområde.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 2. december 2021:

Ad a) taget til efterretning.

Ad b) Hurtigst muligt efter konstitueringen af den nye kommunalbestyrelse bør der defineres ambitioner og rammer for den grønne omstilling på Bornholm med de dertil hørende indsats og ressourcer, da det er et kommunalt kerneområde.

Sagsfremstilling

Handleplanerne for Bornholmermålene blev godkendt på [kommunalbestyrelsesmødet d. 27. juni 2019 \(punkt 6\)](#) og vedrører Bornholms Regionskommunes arbejde med at indfri Bornholmermålene, der er en lokal forankret udgave af FN's verdensmål.

I forbindelse med [vedtagelsen af budget 2020 d. 31. oktober 2019 \(punkt 2\)](#) valgte kommunalbestyrelsen at ændre prioriteringen for arbejdet med Bornholmermålene og visionen Bright Green Island (BGI), hvorfor en ny prioritering af arbejdet med BGI-handleplanerne blev godkendt af [Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget d. 11. marts 2020 \(punkt 7\)](#). Det blev i den forbindelse besluttet, at der udarbejdes halvårslige opfølgninger for BGI-handleplanerne i april og oktober. Seneste status fra april til november 2020 blev forelagt politisk på [Kommunalbestyrelsesmøde den 25. marts 2021](#). Denne status for BGI-handleplanerne dækker en skæv periode på 10 måneder fra december 2020 til september 2021.

God fremdrift på BGI-handleplanerne

Overordnet set er der god fremdrift for de enkelte handleplaner, som vedrører Bornholms Regionskommune. Det bemærkes, at flere af initiativerne, der indgår i BGI-handleplanerne, understøtter processer, der indgår i arbejdet med bl.a. Bornholms Energistrategi 2040, arbejdet med Bornholms strategi for grøn mobilitet, samt handleplanerne for den kommende Naturpolitik, hvor Grøn Dannelse er et strategisk indsatsområde.

Opfølgningsskema

Vedlagt er et opfølgningsskema (bilag 1) med opdateret status for de enkelte handleplaner under hvert af de 8 bornholmermål. Handleplaner markeret med grønt er gennemført og handleplaner markeret med gult er i gang. Det er vigtigt at holde for øje, at status er en vurdering af de i handleplanerne angivne målsætninger og ikke emnet som helhed. En oversigt er indsat nedenfor i tabel 1:

Tabel 1: Oversigt over BGI-handleplaner med status		
Bornholmermål	Handleplan (overskrift)	Status (grøn/gul) *
#1 Erhverv	Energieffektiviseringer og grønne forretningsmodeller	Tæt på indfrielse
	Grønne kommunale indkøb	Drift
#2 Fakta	Tværkommunal datasammenligning	Tilbagevendende opgave
#3 CO2 neutral	Energieffektiv Gadebelysning	Tæt på indfrielse
	Grøn revidering af BRKs Ejendomsstrategi	Tæt på indfrielse
	Bornholm viser vej – Affaldsfri 2032	I gang
	Vedvarende energi – løsninger der er folkelig forankret	I gang
#4 Mobilitet	Affaldsordninger fra 2021	I gang
	Øget genanvendelse i kommunen	I gang
	Omstilling af al kollektiv trafik og offentlig kørsel til el/fossilfri brændstof inden 2025	Drift
	Understøtter omstilling til elbiler på hele øen	Indfriet
#5 Bolig	Flådestyring af de offentlige køretøjer	Drift
	Reduktion af CO2 udledning i transportsektoren herunder omstilling til el-biler	I gang
	Styrker grundlaget for at kunne sikre bevaringsværdige bymiljøer og boliger	I gang
	Genbrug af lokale byggematerialer	Tæt på indfrielse
#6 Fødevarer	Energirigtig renovering	Tæt på indfrielse
	BRK gennemfører sin del af Bornholms fødevarerstrategi 2017-2025	I gang
	Vi arbejder systematisk med økologi og lokale fødevarer i de offentlige køkkener samt på at udvikle bæredygtig køkkendrift	Drift
#7 Natur	Bornholms Regionskommune arbejder med at øge den lokale biodiversitet bl.a. gennem naturforbedring for friluftsliv	Tilbagevendende opgave
	Udvikler lokalmiljøer i respekt for naturen gennem strategiske partnerskaber	Tilbagevendende opgave
	Bornholms Grønne Bølge	I gang

#8 Alle med	Grøn Dannelse	I gang
	Skraldedarier	I gang
	Involvering af borgere i tilbud i grønne indsatser	Indfriet
	Bornholms Uddannelsesstrategi	Indfriet
* Handleplaner markeret med grøn er gennemført. Handleplaner markeret med gul er i gang.		

Fremadrettet tilgang til Bright Green Island og Bornholmermålene

I forlængelse af den halvårslige opdatering anbefaler administrationen, at en ny kommunalbestyrelse med fordel kan se på, hvordan strategier og mål i kommunens arbejde med klima og bæredygtighed kan samles på området i én samlet grøn tilgang.

Med kommunens tilslutning til DK2020 og med nedsættelse af ny kommunalbestyrelse efter kommunalvalget anbefales det, at Bright Green Island visionen og Bornholmermålene genbesøges. Der er behov for at strømline kommunikationen omkring kommunens arbejde med klima og bæredygtighed. Mere specifikt er der behov for, at der skabes klarhed om, hvad Bright Green Island er anno 2021, og hvordan kommunen mest hensigtsmæssigt forankrer og integrerer arbejdet med BGI på tværs af politikområder fremadrettet.

Siden vedtagelsen af BGI og Bornholmermålene er udgangspunktet for flere af de underliggende indsatser ændret, og nogle af de målsætninger og handlinger, der stilles op med Bornholmermålene, er i dag erstattet med nye målsætninger.

Indsatsen for "Tværkommunal Datasammenligning" i form af energi- og CO2-regnskaber vil blive videreført i regi af DK2020. Det afventes, hvordan denne opgave skal løses fremadrettet. Indtil dette er afklaret ligger ansvaret i Center for Regional udvikling, It og Sekretariat .

Bornholm har med vedtagelsen af Bornholms Energipolitik 2040, den underliggende energi-strategi samt strategien for grøn mobilitet sat en ambitiøs kurs mod at blive fossilfri i den afgiftsbelagte CO2. Dertil kommer regeringens planer om etablering af Energiø Østersøen. Kommunalbestyrelsen har i 2021 også vedtaget en Naturpolitik, ligesom arbejdet med fødevarer, affaldshåndtering og bygningsrenovering viser gode takter. Det bornholmske erhvervsliv arbejder også i stigende omfang med bæredygtighed.

Med en samlet tilgang til de igangsatte handlinger vil det være nemmere for både borgere og erhvervsliv at få indsigt i og engagere sig i arbejdet med den grønne omstilling. Herudover vil det skabe et bedre overblik for både politikere og administrationen, hvilket vil styrke muligheden for at sikre koordinering og synergi på tværs internt i regionskommunen og med initiativer nationalt, internationalt og i det omkringliggende samfund.

Økonomiske konsekvenser

Intet at bemærke.

Supplerende sagsfremstilling

Intet at bemærke.

Punkt 12: Orientering fra formanden

Åbent møde

12 Orientering fra formanden

00.01.00P35-0099

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	02-12-2021	12	

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 2. december 2021:

Intet.

Punkt 13: Eventuell

Åbent punkt

13 Eventuelt

00.01.00P35-0099

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	02-12-2021	13	

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 2. december 2021:

Der bliver stillet krav til de ansatte i kommunen om at skulle kunne fremvise corona-pas fremadrettet.